

DUNÁNTÚLI HAZÁNK

Keresztény kisgazda- és földmives-párti politikai lap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pápa, Jókai Mór utca 15.
Telefonszáma: 14.
Előfizetési árak: egész évre 180 K, félévre 80 K,
negyedévre 40 K, egy hóra 13:30 K. Egyes szám ára 2 K.

Felelős szerkesztő:
ZSILAVY SÁNDOR.

A keresztény kisgazda- és földmives-szövetség
hivatalos lapja.
Megjelenik minden pénteken és vasárnap.

„Hiszek egy Istenben.
Hiszek egy hazában.
Hiszek egy Isteni örök igazságban.
Hiszek Magyarország feletlenségében.
Amen.“

Szemle.

Meghalni a hazáért, ahol valamikor
bölcsönk ringott, ahol apáink hamvai nyug-
szanak, s ahol az unokáinkat hisszük egy-
kor boldog életüknek: minden becsületes
magyarnak igaz hős, szent kötelesség. —
Meghalni egy eszméért, melytől népünk;
vagy vegyük tágabb értelemben, az egész
emberiség jövője boldogsága függ, eszméért,
mely világot a magyarságot boldoggá teszi:
mártírium. Meghalni valamely kicsinyes
anyagilag javunk védelmében — becsület,
tisztesség, de lehet emberi gyarlóság is. —
De aki meghal azért, hogy a reábizott
idegen javakból, amelyekről tudja, hogy
millió, meg millió szegény embernek köz-
kincese, kenyérré való lisztje: az ilyen
azonkívül, hogy becsületes ember, mártír
is, hős is egy személyben

A Lujza gőzmalom óriási tüze-
szekéből — sajnos — két ilyen hős
magyar munkásról kell megemlékeznünk —
akik a rábizott vagyont, a kenyérnek való
még életük árán is oltalmazták mindhalálig,
mert tudták, érezték, hogy minden kis por-
szemért kár, minden maroknyi gabona el-
kallódását egy-egy éhes, gondoktól agyon-
gyötört, agyonkínzott ember fogja megszen-
vedni, megkoplalni.

Eppen azért, bármily sietős is az útja
a siralmas ma szerencsétlen gyermekének
é csonka hazában, — a mindennapi meg-
éhetésért vívott harc lelketlen robotjában:
lehetetlen, hogy a két hős munkás emléké-
nél, — levett kalappal — egy pillanatra
meg ne álljunk. Hisz a kötelesség é mar-
tírjai bizonyára megérdemelnek egy fohászt,
elszállott lelkek után a magasság Urához,
meg, egy őszinte könnyet úszkös-kormos, jel-
telen sírukra, mert az élet becsületes har-
cosai valának ők, akik a legnagyobb földi
értéket, magát az életet dobták oda, hogy
az imádságban kért mindennapi kenyeret
megmentsék nekünk.

Sik Károly és Stubits János a neve
a két derék munkásnak, s e két név ott
tündöklék egy sorban a harctéri hősök
glóriás fénytől övezett nevével, sőt azokét
felül is múlja, mert emezek nem fejed-
valóik, hanem csupán lelkiismeretük és kö-
telességérzetük parancsára rohantak az
életbenmaradottakért a halálba s így tettük
sugára átragyog időn, enyészeten.

„Csonka Magyarország — nem ország,
Egész Magyarország — mennyország!“

TÁVIRATOK.

(Saját tudósítónktól.)

IV. Károly ismét Magyarországon járt.

Sopron, okt. 22.

Sopronból jelenti a Távirati Iroda:
IV. Károly folyó hó 21-én Sopronba ér-
kezett. A magyar kormány álláspontja a
váratlan eseménnyel szemben az, hogy
IV. Károly az 1920. évi I. törvénycikk
értelmében jelenleg az uralkodói jogok
gyakorlását Magyarországon át nem ve-
heti és ismét el kell hagynia az ország
területét. A kormány a szükséges intéz-
kedéseket megtette.

Megkezdik a megszállt német területek kiűrtését.

Washington, okt. 22.

(M. T. I. Magánjelentés.) Hír szerint
a rajnai amerikai csapatok két héten
belül megkezdik a megszállt német
területek kiűrtését. A kiűrtés a német
amerikai szerződés ratifikálásának követ-
kezménye, amelyet a legutóbbi napokban
hajtottak végre az amerikai szenátusban.

A velencei egyezmény huza-vonaja.

Páris, okt. 22.

(M. T. I. Magánjelentés.) A Dail
Telegraph diplomáciai tudósítója meg-
állapította, hogy a velencei egyezményt
még nem publikálták. Ugy látszik Della
Toretta márké nem kötelezte magát arra,
hogy a népszavazás idejére olasz csapa-
tokat fog küldeni. A lap hírt ad arról is,
hogy Schober szövetségi kancellár arra
akarja rábírn Olaszországot, hogy ren-
delje el a népszavazást.

A lisszaboni állapotok.

Bécs, okt. 22.

(M. T. I. magánjelentése.) A Neues
Wiener Journal-nak jelentik Londonból:
A legutóbbi portugál jelentések szerint
a forradalmi mozgalom egyre tovább ter-
jed. Számos üzletet kifosztottak és több
gyilkosságot követtek el. A falragaszokon
a meggyilkolt miniszterelnököt gyalázzák.
A plakát fölé oda erősítették a halott
miniszterelnök kitépett szakállát. Tartanak
attól, hogy a bankokat is ki fogják fosz-
tani. A lisszaboni angol kereskedők vé-
delmére az angol admirális egy könnyebb
járata cirkálóval vezényelt Lisszabonba.

Hol az igazság?

A dr. Mohácsi Lajos-féle sajtóperek
a törvényszék előtt. Lapunk felelős
szerkesztőjét felmentették az el-
lene emelt vádak alól.

Emlékeztet, hogy a kommun bukása után,
de különösen az 1920-iki nemzetgyűlési vá-
lasztások alkalmával, mint indultak meg, szinte
az eső utáni gombok módjára egész Csonka-
Magyarország területén a sajtótámadások. Kül-
önböző érdekelleték kerültek összekötésbe,
melyek között nem kis szerepet játszottak az
egyéni ambíciók is. Ezeknek a nagy nyilvános-
ság előtt lefolyt torzalkodásoknak azután meg
is lett a súlyos következményük, mert nem
csak hogy vezető emberek kerültek némelykor
egész véletlenül a hírlapi polemikák sokszor
piszkos áradatába, de befecsegték, bepiszkították
olyan férfiak tiszta ruházatát is, kik holmi
kicsinyes kortesfogások, politikai sikerek elér-
hetése céljából az ő szigoruan egyéni, becsü-
letesen keresztény és magyar felfogásukat nem
voltak hajlandók áruba bocsájtani, de maga a
köz is kárát vallotta, kárát vallotta különösen
a keresztény irányzat, mert tényleg valóság lett
a régi latin mondás: inter duos litigantes, ter-
tius gaudet, tényleg míg egy-egy keresztény fél
cívódott, a harmadik kárörömmel mosolygott,
hízott, erősödött. Ilyen volt az a hírlapi pole-
mia is, mely a Dunántúli Egyetértés felelős
szerkesztője és lapunk felelős szerkesztője kö-
zött lefolyt, melybe, hogy igazát védelembe,
belekényszerítetett. — A történet felett a bi-
rórság mondott ítéletet. Nem akarjuk és nem is
tehetjük, hogy kommentárral kísérjük a bíróság
működését, vagy kritika tárgyává tegyük ma
azt a jogi döntést, melyet egy bírói ítélet ki-
mond, de mert tudjuk, hogy nagyszámu olvasó-
közönségünk minden esetre figyelemmel kísérte
az akkori polemikát, ép úgy érdeklődéssel tekint
annak jogi következményei elé is. Felelős szer-
kesztőnk ártatlanul lett meghurcolva, ruházatá-
ról, becsületéről lepergett nyom nélkül mindaz
a sok mocskos, melyet az ő lehetetlenné tétele
céljából egyesek reakenni igyekeztek, ezt már
akkor érezte és tudta a nagy közvélemény és
ennek a közvéleménynek erősödésére szolgál
az a bírói ítélet, melyet a folyó hó 19-iki tár-
gyaláson a veszprémi törvényszék bírái hoztak.

A tárgyalást Juraszek János törvényszéki
elnök vezette. Szavazóbírák voltak: Csajághy
Károly és Schaezter István törvényszéki bírák.
Jegyző: dr. Kulics József. A vádat dr. Mohácsi
Lajos és ügyvédje, dr. Puskás István képvisel-
ték.

Elnök a tárgyalás megnyitása után fel-
olvassa a vádiratot, majd a magányádló által
inkriminált cikkeket.

Először Szentgyörgyi Ignác plebánost hall-
gatták ki. Elmondja, hogy Mohácsi Lajos több-
ször belegázolt becsületébe, lehetetlen vádakkal

illetve hírlapi-cikkeiben és miután ezeket helyreigazítani nem volt hajlandó, írta meg az inkriminált cikket.

Mohácsi írogatót a papok ellen, a jezsuita rendet a legpiszkosabb módon bántalmazta. Gazember jezsuita és jezsuita gazember címmel illette a jezsuitasági szerzeteseket. Politikai hitvallásunkban is megsértett minket, keresztényszociálistákat, úgy állított oda bennünket, hogy a „fehér terror” idején zsidó vérben fürdöttünk.

Mohácsi lapot alapított, hogy abban magát magasztalja s hogy ily módon nemzetgyűlési képviselő lehessen. Gyűlölte a katolicizmust. Majd kifejti, hogy ilyen előzmények után kötelességének tartotta a provokáló kihívásokra felelni s amit megirt, arra kényszerítve volt, nem érzi magát bűnösnek, felmentést kér.

Utána Zsilavy Sándor, lapunk felelős szerkesztőjének kihallgatása következett.

— A háború utolsó napjait — úgymond — katona voltam. Az 1918 októbervégi események megdöbbentettek, mert láttam, mi lesz annak a bomlási folyamatnak a következménye, mely az egész országot megindította. Amikor az egész kanizsai tisztikar letette a fűségeket a „magyar népköztársaság”-ra, én voltam az egyetlen tiszt, aki az eskü letételét megtagadta és a sapkázásomat is — mondhatni — erőszakkal távolították el. Hazatérve, láttam azt a munkát, melyet Mohácsi a gazdatársadalommal vitt véghez és látva, hogy miként igyekszik megnyerni Károlyiék kegyeit, hogy visszatartsam a gazdatársadalmat az erkölcsi és anyagi romlásától, faluról-falura jártam, hogy felrázzam és egy erős magyar, keresztény-érzésű tábortáborba tömörítsem a falu népét. Jött a kommunizmus, tele üldözéssel, mikor életenre törtek magyar és keresztény magatartásomért, letartóztattak, tüsszá tettek, menekülni kényszerítettek családommal együtt. Sokat, nagyon sokat szenvedtem. És ime a komán bukása után Mohácsi ott akarta folytatni, ahol abbahagyta; támadott mindenkit és mindent, támadott engem is. Kényszerítve voltam, hogy támadásaira feleljek. *Amiért írtam, megírtam, vállalom érte a felelősséget, de mert nem érzem magam bűnösnek, felmentést kérek.*

Szalay Lajos elmondja, hogy Mohácsit nem ismerte. A harcúterem volt, küzdött, ahová elküldték a lapjait, tudniillik Mohácsi lapjait, amelyek sértették a hazafias keresztény irányzatot. Mikor megjött, csekély erejét a haza szolgálatába igyekezett állítani. Hallotta, hogy Mohácsi nem önzetlen ember. Ruppert nyílt levele után ezt kellett hinnem. Egy alkalommal a nyáradi jegyző azt mondta nekünk, kérdezzük meg Mohácsit, hol van az a 10.000 korona, amelyet a hadiözvegyek javára kapott. Ilyen dolgot hallottam róla. Hogy a keresztény irányzatnak is ellensége, mutatja 1920 júliusában írt cikke, melyben azt írja: „A kereszténység csak jelszó, titkos célokat takar”.

— Sajtókifejezéseket használtam, de nem mint papot támadtam, hanem mint politikusot. Felmentésemet kérem, mert hazafias szándék vezérelt. A jó ügy érdekében cselekedtem.

Mohácsi Lajos főmagánvádló tette meg ezután a vádlottak előadására észrevételeit, melyben bevallja, hogy igenis ellenezte a keresztény irányzatot és ennek egy gyűlölettel kifejezést is adott.

A Pátkaiól és Szoldólól szintén kapott 5000 koronát nem a saját személyére, hanem azon célból, hogy a szegény földműveseknek is küldhessen lapot. Különböző ezt is egy pápai bankban helyezte el.

Dr. Lányi és dr. Tóth József becsületbeli sértés vétsége miatt vizontvádat emelt az 1920 február 17-én a „Dunántúli Egyetértésben”

megjelent becsületbeli cikkek miatt Szentgyörgyi és Szalay nevében. Majd következett a bizonyítási eljárás.

Felolvasták Ruppert Rezső dr. nemzetgyűlési képviselő szeptember 9-iki nyílt levelét. Utána a tanuk kihallgatása következett. Tihanyi Márkus bencés tanár elmondja, hogy Pátkai bérlő felajánlott Mohácsinak 5000 koronát, az ajándék elfogadása után azt tapasztalta, hogy Mohácsi nem helyeselte azt a politikát, melyet a Pápa és Vidéke folytatott. Feltűnik irányzatától, demagógnak, veszélyes embernek ismertük. Mint a felsővárosi Kath. Kör elnöke nem szívesen mentem vele egy úton, csak kényszerből cselekedtem ezt. *Mohácsi többször írt a főpapok ellen és a zsidókkal kacérkodott.*

Ezután felolvasták Ruppert nemzetgyűlési képviselő vallomását, melyben beismeri, hogy a nyílt levelet ő írta.

Pátkai Lajos és Szold bérlők írásban tett vallomásukban kijelentik, hogy az 5000—5000 koronát minden mellékel nélkül adták. Gögös István, Katona Lajos, Egressy Kálmán földművesek vallomásai után Szűcs Dezső nemzetgyűlési képviselő tette meg vallomását. — Mohácsi beszédeiben és írásaiban úri pártnak és a katolikusok pártjának tüntette fel a keresztény egyesülési pártját.

Zsuppán Gyula bérlő állította több tanu előtt, hogy tőle Mohácsi felmentéséért 6000 koronát kért. Szűcs Dezső képviselő is hallotta Bocsor István nyáradi jegyző kijelentéseit a 6000 koronáról.

Özvegy Varga Istvánné elmondotta, hogy Mohácsi kikelt beszédjében a főpapok ellen, akik nem adnak földet a szegény népnek.

Varga István gabonát akart venni Mohácsitól, de az nem adott neki azzal, hogy ő katolikus.

Horváth Lajos, Fábrián Károly mérnök, Németh Lajos megerősítették eddigi vallomásukat.

Ezután a törvényszék elnöke felhívta a feleket, hogy hogy békés úton intézzék el az ügyet. A felek azonban mellőzték az elnök előterjesztését. Majd a vád- és védebírák elhangzása után a bíróság visszavonult.

Az ítéletet este 6 órakor hirdették ki: A bíróság Szentgyörgyi Ignácot és Szalay Lajost a sajtó útján elkövetett rágalmozásban bűnösnek mondta ki, Szentgyörgyit 1000 korona fő- és 500 korona mellékbüntetésre, Szalayt 1500 korona fő- és 500 korona mellékbüntetésre ítélte. *Zsilavy Sándort felmentették.* Zsilavy az ítéletben megnyugodott, Szalay Lajos és Szentgyörgyi Ignác az ítélet ellen fellebbeztek.

Daráláshoz

Motorbenzin	Gépolaj
Motorhengerolaj	Gőzhengerolaj
Sárga gépszir	Gyanta
Csapágyfém	Gépszij
Ponyva	Varrószij
Zsák	Klingerit
Mérlegek	Asbest Palólosok

békebeli minőségben garanciával raktárról azonnal kaphatók

Hütter Vilmos
műszaki és gépkereskedőnél.

„Lister” angol motorok magyarországi képviselője.
PÁPA, Főtér 17. Telefon 121.

A fejőstehenek gondozása.

A tehenek másodpernyi pontosággal legyenek mindig fejve, mert a tehen oly kényes jószág, hogy ha csak egy perccel később vagy előbb kezdem fejését, már megbűntet pontatlanságomért és kevesebb tejet ad.

Másik oka annak, hogy néhol azonos viszonyok között és ugyanoly tehenállomány, takarmányozás stb. mellett is kevesebb a tej, az, hogy a gazdák etetés alatt fejnek, holott legjobb fejés után takarmányozni. Hosszú gyakorlatomban kitapasztaltam, de egy mintauradalomban is láttam, hogy így a legjobb. Ugyanis ha előzőleg etetek, akkor egyik-másik órel tehen, vagy vemhes tehen evés után azonnal leheveredik s a fejéshez újból fel kell hajtani, holott akkor már nyugodtan akart volna kérődzni; ekkor a kényes nyugati fajta állat idegeskedik, ami a fejés rovására megy. Esetleg még első alkalommal megadja a szokásos hozadékot, de másnap már apadni kezd az. Különböző a tehenek mindegyike más és más természetű, ezt a jó gazdának ki kell tapasztalni s ennek megfelelőleg kell az egyes egyedekkel elbánni.

A tehenével való szelid bánásmódon kívül természetesen nagy befolyással van a tejelzésre a megfelelő minőségű és mennyiségű takarmányadag, melyet legcélszerűbb pontosan kimérve, egyedenként kiadni a Kellner-féle takarmányozási szabványok szerint, hogy se ne pocskóljunk, többet s jobbat sem adván a kellőnél, se ne fukarkodjunk, mert mindkettő hiba. Első után elhúzik és nehezen fogamzik a tehen s zsirra válik a tej is; második esetben lesoványodik a tehen s lepad a tejhozam, nyomorult lesz a borjú.

A tehenetakarmányok közül mint megfelelőket, melyeket gyakorlatilag is kitapasztaltam, alább sorolom fel: nagyon jók a pillangós- virágok, különösen a lóhere és lucerna, ellenben búkkönyfélék már nem annyira ajánlatosak. Az abrakfélékből a jófajta buzakorpa megfelelőbb, mint a rozskorpa. Az árpadara jobb, mint a kukoricadara, ez utóbbi hizlal, ha nagyobb adagban nyújtatik, de 1—1 kg. fejenként és naponta, kivált ha csirátlanítva adagolatik s nem kell a dohosodástól és keseredéstől félni, kítűnő abrak. Zöld *elcségek* is a jó réti — kivált hegyi — szénán kívül a pillangósok a legjobb tejelők, de a csalamádé is megteszi ezekkel keverten, vagy már borsóval keverten vetve. Az olajtartalmu sólyabab igen jó tehenabrak, de felkilogrammnál nagyobb adag epp úgy veszélyes, mint a lóabdarából, mert mindkettő hizlal. Jó a friss repecpogácsa is, de ügyeljünk, hogy ne legyen romlott, penészes, dohos, vagy ne tartalmazzon sok mustárolajat, mert annak ízét, szagát átveszi a tej, sőt a beőlé készült vaj is. Erjedő savanyu takarmányokat is csak mérsékelt adagokban s akkor szabad etetni, ha teljesen kifogástalanok, különben óvakodjunk tőlük, kivált ha vajat kapunk, vagy rosszul érik be a sajt. Friss repaszeletet, repafejet s repalevelet bátran etethetünk, de ne sokat, mert emésztési zavarokat okozhat az utóbbiak nagy csersav-tartalma. Tarrórepától is repaizt kaphat a tej, vaj, sajt. Pumpa-takarmány a malátacsira, sörtörköly, burgonya és kukorica, szeszgyári moslék, de még jobb a kukorica keményítőgyár moslékje, de sok abrak is hizlalólag hat. Hideg, fagyos repától és burgonyától óvakodjunk, mert a tejelést bajokon kívül elvetelést is okozhatunk. Ronda, piszkos, mocskos, szemetes, rothadt, penészes és dohos takarmányokat sohasem sza-

bad tehennel feletetni. A kellő sóadagot ne felejtjük el a takarmányra rászórni.

Az ivóvíz tisztá legyen, de ne túlhideg; legjobban a 14—15 fok C. hőmérsékletű víz. Természetesen célszerűbb bent az istállóban a jászolból itatni, mint vályuból, hol hideg a víz télen s a sikos úton elcsuszhatnak, kivált a vemhes állatok. Kipróbáltam azt is, hogy a vályuba egy-két kanna melegvizet öntve, télen is 14 fokra emeltem a víz hőjét s az eredmény fejenként egy deci tejjel több lett, tehát kifizetődött a munka s tüzelőanyag. Egyedenkénti takarmányozás a legelőnyösebb, az alapadag legyen 1 kg., de az abrakból adjunk többet. A jobb tejelőnek, minden 2 vagy 2½ liter tej után 1 kg. abrakot számítva, úgy, hogy míg az 5 literét adó csak 1 kg. abrakot kap, a 7½-et adó 2 kg.-ot, a 14-et adó 3 kg.-ot és így tovább.

A földreform.

Vegyes rendelkezések.

(Folytatás.)

Közhiértétel.

A községi előjárás (városi polgármester) köteles a törvény végrehajtása során kapott értesítéseket, vagy határozatokat a községben szokásos módon halakétképpen közzé tenni és kihirdetni. Ez a közzététel 24 óránál hosszabb időre el nem odázható s a szükséghez képest megisméltendő. A közzétételről szóló községi bizonyítványt a közzététel napjának és módjának jelzésével azonnal be kell terjeszteni annak a hatóságnak, mely a közzétételt elrendelte, vagy, ha eziránt külön intézkedés nem történt, ahonnet érkezett a közzétételről értesítés, vagy határozat.

Csoportok értesítése.

Amennyiben a törvény végrehajtása során keletkezett értesítés, vagy határozat egész csoportokat érdekel, akkor azt az előbb említett közzétételben kívül még közölni kell a különböző érdekcsoportok ismert kézbesítési megbízottaival, vagy csoportképviselőivel is. Ezzel a kézbesítést a csoporthoz tartozókra nézve megtörténnék kell tekinteni. Megváltást szenvedőket azonban mindig egyénileg kell értesíteni.

A kézbesítési megbízottat, vagy csoportképviselőt a kézbesítés megtörténte előtt kell megnevezni. A megnevezésről a határozathozatalt megelőző tárgyalásokon kell gondoskodni. Ha ilyen megnevezés kellő időben nem történt, az illető csoporthoz tartozók közül az első helyen megnevezetteket kell ilyen megbízottak tekinteni. Ha azonban ez más községben lakik, mint az ismert adatok szerint a csoporthoz tartozók nagyobb része, úgy más rendelkezés hiányában az utóbbiak közül első helyen megnevezett a kézbesítési megbízott.

Megjelenés. Képviselő.

A fél a jelen rendelet alá eső eljárásban lehetőleg személyesen vegyen részt, magát azonban ügyvéddel vagy más olyan személlyel is képviselheti, aki helyette a járásbíró előtt is megjelenhetne.

Hadifogságban, vagy hadi szolgálatban távol levő fél javára bármely hozzátartozója a megbízás igazolása nélkül is felléphet.

Határidő.

Az 1920: XXXVI. t.-cikkben, vagy a jelen rendeletben említett olyan határidő folyása, amely alatt a hatóság vagy az O. F. B. határozathozatalt vagy nyilatkozat előtt tárgyalást, meghallgatást, kiegészítést vagy pótlást rendel el. Ezt azonban lehetőleg közölni kell azokkal az érdekeltelekkel, kikkel a határozat vagy

nyilatkozat is közlendő lett volna. Az elrendelt tárgyalás, meghallgatás, kiegészítés vagy pótlás megtörténte, illetőleg ha az nem a hatóság vagy az O. F. B. előtt történt, az arról szóló iratok beérkezése után a határidő újból kezdődik.

Elkészett fellebbevitel.

A törvény végrehajtása során hozott határozat ellen beadott fellebbezést elkészés okából az a hatóság utasítja vissza, amelynek határozatát ellen szól a fellebbezés. A visszautasítás tekintetében a fellebbezés elintézésére hivatalos szerv csak akkor határoz, ha a fellebbezést elkészés dacára hozzá mégis telterjesztették, vagy ha a visszautasítás ellen nyolc napon belül felfolyamodást adnak be.

(Folytatás a legközelebbi számunkban.)

LEGÚJABB.

Győzött a portugál forradalom.

Bécs, okt. 22.

(M. T. I. magánjelentése.) A Neues Wiener Tagblatt jelenti Párisból: Lisszaboni jelentés szerint a lisszaboni ellenforradalom győzedelmeskedett. Granja miniszterelnökön és Fantos tengerenagyon kívül több más köztársasági embert meggyilkoltak. A katonai csapatok által megszállott Lisszabonban tegnap óta teljes a nyugalom.

Az utódállamok delegációja.

Bécs, okt. 22.

(M. T. I. magánjelentése.) A Neues Wiener Tagblatt jelenti Rómából: Ma vagy legközelebb holnap a Portoséba induló olasz delegációt Avezzana herceg volt washingtoni nagykövete fogja vezetni. Della Toretta márkai olasz külügyminiszter arra törekszik, hogy az utódállamok delegációját már november első felében Rómába hívja egybe a néhány héttel előlött felbeszakitott értekezlet folytatására.

Színház.

Október 15. *Szombat.* A budapesti színpadon hatalmas sikereket elért "Buzavirág" Bús Fekete László darabja került bemutatásra. A nehézkes indulás, a túl mesterkéltségek és valószínűleg mesélő darab nekünk a „nem eléggé fejlett” nagyvilági izlésű vidékieknek nem nyújtott valami jelentős lelki élvezetet. Ami megkapó van a darabban, az a negyedik felvonáson átvonuló kedves meleg poézis „a magyar föld illata” és Péter szavaiban fél-fel csillanó irredentizmus. A darabot a szereplők igyekeztek sikerre vinni. A főszerepet betöltő Sugár Lajosban egy szép tehetségű, kellemes organumu, sima, kifejezésteli játéku és nagy intelligenciájú színészt ismertünk meg, kinek feltétlen és tagadhatatlan sikerében teljes mértékben osztozott partnere: Molnár Aranka, a társulat úde bájjal szereplő naivája, ki a romlatlan, érdeknélküli tiszta szerelmet, ragaszkodást, áldozatkészséget megható melegséggel juttatta kifejezésre. Rogoz mester kicsi szerepében ismét kiérdemelte mindazt a szépet és jót, melyet oly sokszor volt alkalmunk róla elmondani. Gáspár Amália túlságosan kiaknázni igyekezett hálás szerepét.

Október 16. *Vasárnap* este „Évát”,
Október 17. *Hétfő* este pedig a „Buzavirág”-ot ismételték.

Október 18. *Kedd.* A pompás fülbemászó zenéjű „Luxemburg grófia” reprize volt, nem valami sikerült szereposztással, de mégis jó előadásban. A siker első sorban Görög Olga nevéhez fűződik, ki pompás változataiban finom, kifejezésében színdús és értelmi énekével, meleg szíves játékaival gyönyörű toalettijével a legőszintébb tapsokat érdemelte ki. A címszerepet

Pap Laci töltötte be a föle megszokott eleganciával, hangja igen jól érvényesült. Molnár Aranka új szerepkörben csillogtatta tudása legjavát és méltán rászolgált a nyílt színű tapsokra, melyet temperamentumos játéka és táncai szerepek neki. Elismeréssel kell megemlékeznünk Róna és Medgyessyről.

Október 19. *Szerda.* A lehetetlen helyzetek konglomeratumból felépített operett, a „Szerencsetánc” került bemutatásra. Operett, a cirkuszi bohóságok határain, de a hatás, az tagadhatatlan, mert órákon át a közönség egyebet sem tett, mint kacagott. Témája kellemes, de nem új, mint megkapó, nem is fog feledhetetlenné válni előttünk. A darab éltető eleme Róna Zoltán volt, ki ez alkalommal mutatta be először pompás, zamatos komikumát. Egyes jelenetei az ilyen zsánerű alakítások tökélyén állottak. Parlagi Béla minden tekintetben ki tett magáért. Az általános sikerben teljes mértékben osztozott Pap Laci, Görög Olga és Völgyi Nusi. Külön elismerést és dicsőretet érdemel Sugárné nagyszerű táncáért.

Okt. 20. *Csütörtök.* A „Szerencsetánc”-ot ismételték meg.

Október 21. *Péntek.* Henri Bernstein irodalmi nivóju, hatalmas drámai motívumokból felépített, mély erkölcsi hatású drámája, a „Baccarat” vonzott egybe táblás házat, megértő és hálás közönséget. Az előadás elsőrangú kidolgozása, feledtette velünk azt, hogy (talán nem osztjuk mindenben a szerző nagyon is szabad, idegen izlésű, erkölcsi felfogása beállítását és egyáltalán nem kielégítő megoldását. B. Király Boriska művészetének már sokszor áldoztunk elismerésünk legjavából, de ezen az estén, midőn benne az imádással hatásos, szerencsétlen szerelmében vergődő asszony drámai megtestesülését láttuk, mellyel belénk tudta szuggerrálni drámai erejének hatalmas vénájával, meleg, lelkéből fakadó érzésével, játékaának kifejező plaszticitásával mindazt a mély és szentségesen győtrő vergődést, melyben fátumszerű szerepe könnyed játszással hánykódtatta — ma egyszerűen csodáltuk őt. Zilahy Pál teljesen egyéni felfogással kreálta Róbert szerepét, menten minden patetikusságtól, felesleges deklamációtól, egyszerűen, természetesen játszott; egy darab élet volt az, melyet élénk állított, kitűnő felfogással, elsőrendű kidolgozásban. Rogoz, mint mindig, úgy ez estén is könnyedén uralta helyzetét, s pompás kidolgozásban, kellemes, meleg hangjával, gyönyörű magyarságával, drámai kitérésének hatalmas, megkapó erejével még ellenszenves szerepét is szimpatikussá tette az ő egyénisége. Szécskay kicsiny szerepében is elsőrendű alakítást nyújtott.

HIREK.

— **Schioppa Lőrinc papai nuncius november 5-én Pápára érkezik.** A város elhatározta, hogy a november hó 5-én Pápára érkező nunciust nagy pompával fogadják. Az állomást és a város főbb utvonalaait feldiszlítik s diadalkaput állítanak fel. A nuncius fogadtatását előkészítő szervező bizottság szerdán este 6 órakor látogatott értekezletet tartott, amelyen megbeszélétek, illetve körvonalazták a fogadtatás részleteit.

— **József királyi herceg a hadirokkantakért.** József királyi herceg a Mária Terézia-rendjel után járó illetményét a parancsnoksága alatt volt 20. honvéd és 17. gyalogos hadosztálybeli 10—10 oly legénységi egyén jutalmazására ajánlotta fel, akik az első nyolc isonzói csatában szerzett sebesülés vagy betegség folytán rokkantakká váltak. A jutalmak a m. kir. honvédelmi miniszter útján kerülnek kiosztásra, aki azokra pályázatot hirdet. Folyamodhatnak azok a legénységi egyének, akik az első nyolc isonzói csatában a fentemlített hadosztályok valamelyikének kötelékében, a volt 1., 3., 4. és 17. honvéd gyalogos ezredeknél, a volt 20. és 120. honvéd tábori ágyus, 20. honvéd nehéz tüzérezrednél és 20. honvéd heggyitűzér-

Ventillátorok.

Dinamók.

Kapcsolótáblák.

SOMOGYI JÓZSEF

elektrotechnikai vállalata és műszaki irodája Pápa, Felső Hosszu-utca 7. szám.

Villánszereléseket, átalakításokat s mindenféle, szakmába vágó javításokat eszközölök.
Malmok, gazdaságok villanyvilágításra való berendezését azonnal végrehajtom. Költségvetéseket és rajzokat kidolgozok,
Csengők. Főző- és fűtőkészülékek. Házitelef. h.

osztálynál, illetőleg a volt cs. és kir. 39., 43., 46. és 61. gyalogos ezredéknél, a cs. és kir. 17. és 117. (volt 17. tarackos) tábori tüzérezrednél, vagy a 17. hegyi tüzérezrednél szolgáltak. A pályázati kérvényeket a m. kir. honvédelmi miniszteriumhoz 1921. november 15-ig kell beadni.

— **A Birtokrendező Biróság tanácskozása a föld- és házhelymegváltásról.** Tóth János, az Orsz. Földbirtokrendező Biróság elnöke nyilatkozott arról a tanácskozásról, melyet pénzügyi szakemberek bevonásával tartanak abból a célból, mi módon lehetne azoknak a kisembereknek föld- és házhelymegváltását finanszírozni, akiknek a fizetésre nincs pénzük? A törvény ugyanis kifejezetten úgy rendelkezik, hogy a régi tulajdonosoknak teljes kártalanítást kell nyújtani. A finanszírozás kérdésének megoldása tulajdonképpen a kormány feladata volna, ezzel a jelentős problémával azonban a kormány még ezideig nem foglalkozott s most a Földbirtokrendező Biróság vette kezébe a kezdeményezést. A biróság elnökének véleménye szerint a legszerencsésebb megoldás volna a buzával való értékmegállapítás, mert míg az értékpapírok, valuták stb. értéke állandó ingadozásoknak van kitéve, a buzában való értékmegállapítás stabilis és így az egyenérték megállapítására alkalmas.

— **A leszerelt és hazatért hadifoglyok illetménye.** Ismételt tudakozódások folytán a felesleges utánjárás elkerülése végett, a honvédelmi miniszterium hadifoglyok osztálya közli, hogy a leszerelt hazatért hadifoglyok a hadifogság időtartamára illetékkutalajjaikat leszerelési igazolványaik alapján csak az állandó tartózkodási helyük szerint illetékes törvényhatóságuk népgondozó kirendeltségénél kérelmezésk.

— **Felemelték a házassági dispenczió díját.** Az igazságügyminiszter rendeletet adott ki, amely szerint a házasság kihirdetése alól megadott felmentésért 100 korona díjat kell fizetni. Ha a házasulandók szegénységüket hiteles bizonyítvánnyal igazolják, a felmentés díjmentes.

— **Olcóbbodik az amerikai buza.** A legutóbbi newyorki jelentések szerint a buza ára, az óriási kivétel ellenére is, esett. A statisztikai hivatal közlése szerint az Amerikából augusztus folyamán kivitt gabonamennyiség értéke 57 millió dollárral nagyobb, mint amennyit a megelőző hónapban exportáltak.

— **Találattolt egy kulcs és pénz, igazolt tulajdonosa jelentkezzék a rendőrkapitányság 5. számú szobájában.**

— **A délszláv határmegállapító bizottság munkája.** Szombathelyről jelentik: A varasdi határmegállapító bizottság néhány nappal ezelőtt ismét megkezdte működését. Az angol, francia, olasz, japán és szerb tagokból összeállított bizottságban Magyarország érdekét Vassel Károly és Grivicics Gyula vezérkari ezredek, Herfelendy követségi titkár és Dinkovich főszofigabiró képviselik. A bizottság eddig Nemesnép, Rédcis és Lendvayfalu községek határába szállt ki. A nép mindenütt önrzetes komolysággal fogadta. Legközelebb Nagykanizsára teszi át székhelyét és onnan fogja a közeli demarkációs vonalat bejárni.

— **A Pápa v. és vid. Takarékpénztár köréből.** A Pápa városi és vid. Takarékpénztár igazgatósága vasárnap tartott ülésén Szücs Dezső nemzeigügyi képviselő, ifju Kunt Mihály építész- és Leipnik Armin szövőgyárost az igazgató-tanács tagjaiul választotta, a közmegelegedésre működő ifju Nánik Pál pénztárost pedig állásában véglegesítette. Ugyanekkor az igazgatóság az intézet kebelében működő önszolgáló szövetkezet évi rendes közgyűlését november hó 1-én délelőtt 11 órára tűzte ki.

— **Téli tanfolyam a Felső Építőipariskolán.** A budapesti Felső Építőipariskola a télen munka nélkül levő kömives-, ács- és kőfaragó-tanoncoknak és segédeknek szakmájuk rendszeres kiképzésére tanfolyamot nyit. A tanfolyam négy félévre terjed és a tanítás november 3-ától március végéig tart. A tanfolyamra való felvételhez legalább a tizenöt év betöltése, ép szervezet, irni, olvasni és számolni tudás és végül legalább a szakmában egy évi gyakorlat szükséges. A tandíj egy tanfolyamra 612 korona. A tanfolyamot végzett tanulók a kömives-, kőfaragó vagy ácsmesterség önálló gyakorlására jogosító végbizonyítványt kapnak, ha a tanfolyam befejezése után legalább három évi gyakorlatot tudnak felmutatni.

— **Bajtársak falálkozója.** A világháborút végigküzdött öreg népfölkező 31-es honvédek elhatározták, hogy a bajtársi szeretet ébrentartására minden évben találkozással összejönnek. Az első találkozás e hó 29-én, szombaton lesz Győrött, a következő programmal: 1. Gyűlekezés a bencések temploma előtt d. e. 9, 10 órakor. 2. Gyászmise a hősi halált halt bajtársak emlékére d. e. 10 órakor. 3. A vashonvéd megkoszorúzása d. e. 11 órakor. 4. Ebéd a Mátray-féle vendéglőben (Deák F. utca) déli 12 órakor. Egy ebéd 60 korona. — Akik a találkozáson résztvenni óhajtának, ebbeli szándékukat folyó hó 25-ig közöljék Csokonai Vitéz Mihály lapszerkesztővel Győrött, a „Győrvármegye” szerkesztőségében.

— **Piaci árak.** A kiviteli tilalom hatása az egész vonalon érezhető a piaci árak kialakulásában, melyek ismét áresésekről számolnak be. A gabonaár, különösen a buzáé 100—150 koronával süllyedt. Valamivel esett a tengeri ára is. A zab, árpa változatlan. Igen érdekes alakulása van a zöldség- és főzelékféléknek. A hagyma pl. Baranyában 20, Tolnában 16, Csongrádban 8 korona. A mák 90 korona Baranyában, 70 korona Tolnában. A husárok legalacsonyabbak Baranya felső szélén, legdrágábbak Fejériben. A sertés- és zsir ára azonban csaknem az egész országban egyforma. Nagy árkülönbség van a szénánál. Baranyában, Somogyban 1000 korona, míg Csongrád- és Vas megyében 600 korona.

**Az alsógörzsönyi határban
23 hold
prima buzatermő szántó
és 7 hold rét
belsőséggel együtt eladó.**

Bővebb felvilágosítást nyújt a tulajdonos:
Zámolyi Dénes vendéglős. Pápan, Rákóczi-utca.

**ELSŐ KERESZTÉNY
BIZTOSÍTÓ INTÉZET Rt.**

amely kizárólag keresztény és nemzeti alapítás, elfogad oltos díjtételekkel és kedvező feltételekkel **tűzbiztosításokat, jégbiztosításokat, belőres-lopás biztosításokat, élet- és népbiztosításokat.**

Más társaságnál érvényben levő biztosításokat teljes felelősség mellett vesz át.

Igazgatóság:

Budapest, IV., Fővám-tér 2., félem.

Főkirendeltségi székhelyek: Budapest, Győr, Debreczen.

Kirendeltségek: Szombathely, Kaposvár, Székesfehérvár, Szeged, Esztergom, Kiskunfélegyháza, Nyiregyháza, Eger, Czegled, Reekemet és Pápa.

**Hornyolt cementeserép
kapható**

KUNT TESTVÉREK

építőmestereknél PÁPA, Kertsor-utca 27.

Hirdessen a „Dunántúli Hazánk”-ban.

**Jókai Mór utca 15. szám alatti
emeletes ház**

szabadkézből eladó.

Cím a kiadóhivatalban.

Szerkesztő: Dienes Sándor.

Laptulajdonos: Zsitavy Sándor.

Pápa, 1921 Főiskolai könyvnyomda.

TOCSIK ÉS MIKA

rőfős-üzlete PÁPA Fő-tér 21. szám.

Gyolcs, vászon, sifon, kanavász, festett karton, női pamut- és gyapjuszövetek, barchet-árak, finom grenadinok, fejkendők stb., mindenféle rőfős-árak és különösen dús választék mindennemű férfi-szövetekben.

Szolid keresztény kiszolgálás.